

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

# Založení právnické osoby - obchodní společnosti

V posledních letech, nejen v souvislosti s účinností zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, neustále roste počet společností. Zatímco v roce 2013 podle původního zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, byl počet nově vzniklých společností s ručením omezeným 22 227, v roce 2015 se už jednalo o 26 104 společností. Nárůst tedy činil 15%. Akciových společností bylo v roce 2013 založeno 618, v roce 2015 pak ale už o téměř 30% více - celých 849.[1] Tento článek si klade za cíl pojednat o postupu při založení obchodních společností, jeho náležitostech a formálních aspektech. Vzhledem k naprosté převaze kapitálových obchodních společností bude následující text zaměřen právě na společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

## Stručné rozdělení fází

Občanský zákoník založení obchodní společnosti, jak jsou akciové společnosti, společnosti s ručením omezením, veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti souhrnně nazývány zákonem o obchodních korporacích,[2] vnímá jako dvoufázové, když za první fázi označuje ustavení a za druhou vznik.

## Ustavení - založení

Ustavit právnickou osobu je podle ustanovení § 122 občanského zákoníku možné zakladatelským právním jednáním, zákonem, rozhodnutím orgánu veřejné moci a popřípadě jiným způsobem, který stanoví právní předpis. V tomto článku se zaměřím na ustavení zakladatelským právním jednáním, ostatní způsoby ponechávám stranou. Pouze pro úplnost uvádím, že § 8 zákona o obchodních korporacích první fázi nazývá „založení“.

Zakladatelským právním jednáním jsou u akciové společnosti stanovy, u společnosti s ručením omezeným společenská smlouva a u společnosti zakládané jediným zakladatelem pak zakladatelská listina. Rozhodne-li se někdo, že založí obchodní společnost, musí mít promyšleno alespoň jaká bude obchodní firma společnosti, kde bude její sídlo, jaký bude předmět jejího podnikání, kdo bude za společnost jednat (kdo bude tvořit její statutární orgán a jak bude tento vytvořen) a jak vysoký bude základní kapitál. Tyto údaje musí být, jako zákonem stanovené minimum, obsažené v zakladatelském právním jednání, zpravidla toto ale obsahuje mnohem více údajů, například o společnících a jejich vkladech a podílech, působnosti valné hromady, způsobu jednání statutárního orgánu apod.

## Vznik

Druhou fází založení společnosti je vznik. Společnost vzniká zápisem do obchodního rejstříku. Tento je možné učinit dvěma způsoby: prostřednictvím návrhu na zápis do obchodního rejstříku doručeného rejstříkovému soudu[3] nebo tzv. přímým zápisem do obchodního rejstříku, který provádějí notáři.[4]

K zápisu jsou třeba následující listiny:

- zakladatelské právní jednání (viz výše) musí být ve formě veřejné listiny - tedy notářského zápisu
- čestné prohlášení osob, které tvoří statutární orgán
- prohlášení správce vkladu a potvrzení banky o splacení základního kapitálu
- souhlas manžela/manželky společníka s použitím majetku, který je ve společném jmění manželů ke vkladu do společnosti
- listinu osvědčující možnost využívat prostory sídla (souhlas vlastníka nemovité věci včetně výpisu z katastru nemovitostí, nájemní smlouva) - vyžaduje ověřené podpisy a nesmí být starší 3 měsíců
- výpisy z Rejstříku trestů každého ze členů statutárního orgánu, opět ne starší než 3 měsíce
- výpis ze živnostenského rejstříku[5]

Pokud zakladatelé nevyužijí služeb notáře, vyplní si návrh sami.[6] Obchodnímu rejstříku je možné tento doručit společně s listinami osobně, poštou či elektronicky s použitím elektronického podpisu. Návrh musí být podán do 6 měsíců ode dne založení společnosti

Po zápisu je třeba registrovat se u správce daní, tedy u příslušného finančního úřadu, zkontrolovat zapsání přiděleného identifikačního čísla na živnostenském úřadě a odblokovat bankovní účet.

## Závěr

Celý proces je relativně komplexní, nabízí se proto řada společností, které zajišťují v rámci svého podnikání vyřízení veškerých formalit, účtují si ale za poskytnutou službu nemalé částky. V souvislosti s tímto je vhodné zvážit, zda nepostačí obrátit se na notáře, který sice nevyřídí živnostenské oprávnění nebo registraci na finančním úřadu, připraví ale veškeré potřebné listiny a provede zápis. Celý proces pak trvá několik desítek minut a je-li notářem řádně připraven, odehrává se při jediné návštěvě. Problémem ale může být domluvení schůzky a také volba notáře a jeho zkušenosti v této oblasti (respektive zpravidla zkušenosti jeho kandidáta a koncipientů).

**Mgr. Bc. Petra Rybníčková, LL.M.,**  
podniková právnička

[1] V ČR LONI VZNIKLO 26 953 NOVÝCH FIREM, NEJVÍCE OD ROKU 2007. Bisnode [online]. Praha: Bisnode Group, 2016 [cit. 2016-11-02]. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Ustanovení § 1 odst. 1 a odst. 2 zákona č. [90/2012](#) Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

[3] Vklad je zpoplatněn a je možné jej uhradit kolky nebo na účet po obdržení platebních údajů.

[4] I tento způsob je zpoplatněn, a to dle notářského tarifu - Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti ČR č. [196/2001](#) Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví, v platném znění.

[5] Před zápisem do obchodního rejstříku je třeba získat příslušná živnostenská oprávnění. Je třeba si připravit doklad totožnosti, 1 000 Kč na správní poplatek, listinu osvědčující možnost užívat prostory nemovité věci a případně rovněž zakladatelské právní jednání.

[6] Návrh je ve formě interaktivního (inteligentního) formuláře, dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

## Další články:

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)